

Nieuwsbrief

Behoud de Zak van Zuid-Beveland

Stichting
Behoud de Zak van Zuid-Beveland
Secretariaat: v.d.Poest Clementstr 7,
4443 AL Nisse .
Tel. 0113 - 649536
Triodos Bank : 19.84.20.285
e-mail: bzzb@hetnet.nl
www.bzzb.nl

DECEMBER 2012

VAN HET BESTUUR

Het jaar 2012 is weer voorbij gevlogen. Er valt veel te doen in de Zak. Het bestuur doet haar best om goede interventies te plegen naar onze natuurvrienden, allerhande bestuursinstanties of organisaties en de liefhebbers van de Zak. Als u daar nog meer van wil weten, bezoek dan onze website www.bzzb.nl. Onder de knop Actueel vindt u veel toelichtende informatie.

In deze laatste nieuwsbrief van 2012 informeren wij u ook weer over een aantal belangwekkende zaken. Resten er vragen, dan kunt u ons altijd benaderen telefonisch of via de website (knop Contact) of bzzb@hetnet.nl. Wij antwoorden altijd op uw reactie of vraag.

Dit jaar zijn we weer wat intensiever betrokken geraakt bij het groenbeleid: de bomenkap en herplant, het beheer van de bloemdijken, de bomeninventarisatie en de communicatie over dit alles. We letten op de gemeente wat betreft vergunningen en regelgeving, dat is u vast niet ontgaan. We dragen bij aan duurzaamheidplannen en breken een lans voor behoud en herstel van cultureel erfgoed. Helaas heeft de gemeenteraad van Borsele besloten het HMDB (www.historischmuseumdebevelanden.nl) niet langer te steunen. Als Vriend van het Museum kunt u laten zien het daar niet mee

eens te zijn en dan ervaart u hoeveel activiteiten en mooie tentoonstellingen dit streekmuseum biedt.

Zelf hielden we in september een geslaagde donateurdag: goed bezocht, informatief en gezellig. Wat zijn we blij met al onze donateurs! Natuurlijk maken we gebruik van deze nieuwsbrief om u een allergelukkigst 2013 te wensen! Met enige schroom vragen we daarbij gelijk om uw bijdrage voor 2013. U kunt hiervoor bijgesloten acceptgiro gebruiken. Uw bijdrage van tenminste € 8,- op rekeningnummer 19.84.20.285 Triodosbank t.n.v. Stichting Behoud de Zak van Zuid-Beveland te Nisse geeft ons weer steun en armslag.

Het volgende jaar komen weer grote zaken op ons af; wat te denken van Natura 2000 en de Westerscheldeplannen, de aanleg van de Sloeweg en de 380 kV? Grote of kleine zaken, het bestuur moet alle zeilen bijzetten om zorgvuldig en attent te opereren voor het behoud van ons mooie gebied. Ons netwerk is mooi, we kunnen allerhande hulp activeren en dat stemt ons dankbaar! Toch doen we voor het nieuwe jaar weer een oproep voor uitbreiding van het bestuur en ons team van vrijwilligers en adviseurs. Een goed voornemen voor u? Laat het ons weten!

Het bestuur van de BZZB wenst u een warm en kleurrijk Nieuwjaar

BOERHAVE; FRAAIE EN DEFTIGE DOKTERSWONING

'Boerhave': de naam betekent zoveel als: 'boer en bezit' vrij vertaald is dat (landman-) 'hofstede'. Vóór de dokterswoning stond hier, op een eeuwen oude woonhoogte, een boerderij.

Tijdsbeeld

In 1873 telt de gemeente Hoedekenskerke 987 inwoners en zijn er dat jaar 39 boorlingen. Er is geen bekwaam geneesheer in de omgeving als de geneesheer te 's- Gravenpolder, Persant Snoep, verhuist naar Kapelle. Hoedekenskerke zit zonder geneesheer.

Dokterswoning

In 1887 wordt besloten tot het bouwen van een dokterswoning om zo een dokter te interesseren voor de standplaats Hoedekenskerke. Alleen het salaris van f.1.500, - per jaar blijkt onvoldoende aantrekkelijk te zijn. De hofstede van weduwe Sinke, zuidelijk van de kerk, moet wijken voor de bouw van de dokterswoning.

De kosten voor de dokterswoning worden geraamd op f.7.000, -. Tijdens de aanbesteding blijkt J.F. Chamuleau de laagste inschrijver met f. 6.731,- voor de bouw van de doktersvilla, het aanbrengen van blinden aan het gemeentehuis en de bouw van een gevangenhuisje. Er is voor deze fraaie en deftige dokterswoning, naar ontwerp van architect De Clerq te Kruiningen, door de gemeente nog een Rijkssubsidie van f. 300,- ontvangen.

In 1868 heeft Johannes Franciscus Chamuleau (1844) zich als timmerman gevestigd in Kwadendamme. Ten tijde van de bouw van het doktershuis telde het gezin Chamuleau 11 kinderen. Tijdens de opening van het gemeentehuis in 1883 werd de aannemer Chamuleau nog geprezen als een 'solide ambachtsman'.

In de opdracht is opgenomen dat de sloop materialen van de boerderij in de nieuwe woning moeten worden verwerkt.

Tijdens de bouw van de woning in 1888 zit het de aannemer niet mee. De raad spreekt zich uit voor

een boete aan Chamuleau voor het te laat water en winddicht maken van de in aanbouw zijnde woning. De burgemeester weet dit terug te brengen tot een boete van f. 50, - omdat 'anders het gezin ten gronde wordt gericht'.

Ook het te laat opleveren van de woning brengt de raad tot het eisen van een boete van f. 730, -. Dat is uiteindelijk omgezet in een boete van f. 243,35 aan het adres van de aannemer. In 1949 is de dokterswoning door de gemeente verkocht voor f. 15.000, -.

(Geschreven door Bas Chamuleau. De donateurdag 2012 vond plaats op het adres, waar dit familieverhaal thuis hoort. Nu theetuin Boerhaave)

RECORDAANTAL ZEEHONDEN IN WESTERSCHELDE

Geen wetenschapper, maar een gewone man die vanaf de kant de zeehonden volgt. Zo noemt Jaap van der Hiele van de Eerste Hulp bij Zeezoogdieren (EHZ), afdeling Zuidwest, zichzelf het liefst. Tussen de Maasvlakte en de Belgische kust volgt hij al heel wat jaren de 'aajibare' dieren. Tijdens de jaarlijkse donateurbijeenkomst van de BZZB – in pleisterplaats Boerhaave te Hoedekenskerke – verzorgde Van der Hiele een enthousiaste inleiding.

Uit zijn betoog bleek dat er zo'n 100 jaar geleden wel 6.000 tot 10.000 zeehonden in de delta leefden, waarvan circa 1000 in de Westerschelde. Rond 1980 waren er bijna geen meer over door jacht en watervervuiling. Vanaf 1990 ging het stapje voor stapje weer vooruit, vertelde Van der Hiele. In 1994 werd weer een jonge zeehond in de Westerschelde geboren en in de jaren erna werden steeds meer dieren geteld. Met een dip in 2002 door het zeehondenvirus (58 doden in de delta).

Ook in de zogenoemde Zeeschelde, tussen Antwerpen en Gent worden de dieren gezien. Volgens Van der Hiele een teken dat het water ook daar schoner geworden is. Het jaar 2012 was een recordjaar. In de Westerschelde zijn 120 zeehonden geteld en 22 baby's. Mogelijk zijn het er nog meer, gaf Van der Hiele aan. De tellingen zijn uiteraard momentopnamen. Ze zijn verspreid over de hele Westerschelde (van west naar oost: Hooge Platen, Spijkerplaat, Rug van Baarland, Molenplaats, Zimmermangeul). Hij schat dat er in de hele delta momenteel zeker 500 zeehonden verblijven, de meeste in de Voordelta.

In de Westerschelde zitten meestal gewone zeehonden. Die kunnen ongeveer 1.60 meter lang worden, 120 kilo wegen en 40 jaar oud worden. Ze hebben een grote voorkeur voor zonnen op droogvallende platen. Wel aan de rand van een geul, zodat ze bij onraad meteen in het diepe water kunnen plonzen. Op de platen worden tussen half juni en half juli de jongen geboren en gezoogd. De

baby's blijven 4 weken bij de moeder en daarna moeten ze op eigen vinnen staan.

Steeds meer duiken ook grijze zeehonden op, groter en zwaarder dan de gewone zeehonden. De dieren hebben een rechte snuit. Ze kunnen 1.95 tot 3.30 meter lang worden en tussen 170 en 335 kilo wegen. De vrouwtjes zijn kleiner en lichter. De grijze zeehond doet de naam eer aan en is meer een zeevisser dan de gewone.

Van der Hiele wees erop dat rust voor de zeehonden erg belangrijk is, zeker in het geboorteseizoen. Hij deelde mee dat eind 2012 een regeling verwacht wordt over de toegankelijkheid van de platen. Mogelijk wordt betreding van de platen door mensen niet meer toegestaan. Van der Hiele vindt dat de platen in elk geval in juni en juli afgesloten moeten zijn.

De tweede inleiding tijdens de donateurmiddag kwam van Victor Meijer, voorzitter van watersportvereniging De Val bij Hoedekenskerke. Hij verzekerde dat als richtlijn voor de leden geldt: zo min mogelijk naar de zeehonden toegaan. Maar dat was een terzijde. Zijn verhaal ging vooral over de voormalige veerhaven en de redding van het wachtlokaal op het veerplein. Na de verplaatsing en restauratie komt het in gebruik bij de watersportvereniging.

Meijer dook in de geschiedenis. In 1930 werd de huidige haven De Val aangelegd. Hij vertelde dat het aanvankelijk de bedoeling was een groot kantoor in Hoedekenskerke te bouwen, zowel voor de veerdienst als de spoorwegmaatschappij. Het werd uiteindelijk in 1934 een klein wachtlokaal, als schuilplek voor de reizigers (met boven twee toiletten) en deels als kantoor voor de Provinciale Stoombootdiensten. Meijer omlijstte zijn inleiding met een serie oude beelden van de veerdienst en nieuwe beelden van de verplaatsing van het wachtlokaal.

Zie ook www.zeezoogdieren.org

DIJKBEHEER IS SPECIALISTENWERK

De Vereniging Natuurmonumenten heeft de kwaliteit van de bloemdijken in de Zak van Zuid-Beveland en een aantal rond Wolphaartsdijk getoetst. Zo kan beoordeeld worden of het beheer goede resultaten oplevert en of bijsturing nodig is. Naast uitgebreide veldbezoeken en grondige inventarisaties is eind oktober een toetsdag met in- en externe deskundigen gehouden. De BZZB was er bij en we staken er veel van op.

Petje af voor Natuurmonumenten. Het beheer van de dijken is een kostbare en complexe zaak. Nochtans wordt veel uit de kast gehaald om de natuurwaarden in stand te houden en, liever nog, te verbeteren. Ze zijn er bij de beheereenheid Schelde heel serieus mee bezig. Dat moet ook wel, want het beheren van bloemdijken is heel wat ingewikkelder dan het onderhoud van een voetbalveld, zelfs als dat in de Kuip ligt. Echt specialistenwerk.

Tijdens de toetsdag bespraken de deskundigen een aantal discussie- en actiepunten. Daarvoor was een stevige basis gelegd, mede dankzij de inventarisatie door Kees de Kraker van adviesbureau Sandvicensis. Zijn bevindingen konden ook vergeleken worden met onderzoek uit 2007. Alles is vastgelegd in een lijvig rapport, opgesteld door Hester Soomers, ecooloog van Natuurmonumenten. Hierin wordt niet alleen teruggekeken wordt op het beheer in de voorbije jaren, er staan ook aanbevelingen in voor het toekomstig beheer.

Les 1. Het is een modewoord dat te pas en te onpas wordt gebruikt: maatwerk. Wél perfect van toepas-

sing op het beheer van de bloemdijken. Dat is bij uitstek maatwerk. Geen dijk is hetzelfde, zelfs per dijkdeel zijn er verschillen. Om de flora en de fauna optimaal tot hun recht te laten komen, moet daar steeds rekening mee worden gehouden. Lukraak een schaapskudde of een maaimachine langs sturen schiet niet op. Het is echt specialistenwerk.

Les 2. Ten opzichte van eerder onderzoek is sprake van vooruitgang in kwaliteit. Maar de omschrijvingen 'mooiste' en 'goed' gaan (nog) lang niet voor alle bloemdijken op. Van de 72 tweemaal onderzochte dijken, met een totale lengte van bijna 78 kilometer, blijken er 22 goed tot uitstekend te scoren. Voor 50 van de dijken geldt dat ze er matig (34) tot slecht (16) bij liggen. Daarbij is gekeken naar de aan- of afwezigheid van een aantal kenmerkende plantensoorten.

Les 3. Op veel dijken in de Zak staan bomen. Dat is al zeker 150 jaar traditie als een dijk zijn functie als zeewering verloor. Eerst vooral iepen, na opkomst van de klompenindustrie en na de Tweede Wereldoorlog vooral populieren. Bedoeling is de bomen op de dijken zoveel mogelijk te handhaven, zeker nu blijkt dat dijken met bomen geen lagere soortenrijkdom hebben aan planten, dan boomloze dijken. En de soort? Eiken doen het slecht (hebben ook slecht verteerbaar strooisel). Platanen trekken weinig vogels, insecten en paddenstoelen. De iep is als vanouds een goede boom, maar dan wel een soort die bestand is tegen de iepenspintkever. Bijvoorbeeld de in Vlaanderen bekende fladderiep. Ook de esdoorn komt in aanmerking. En populieren blijven een goede keuze.

vervolg pagina 5

Leden van de Borselse gemeenteraad en enkele ambtenaren maakten in september een excursie naar een aantal dijken. Het initiatief was genomen door raadslid Rien van Hekken (LPB). Directe aanleiding was de opschudding over de slecht voorbereide en verlopen bomenkap op onder meer de Zwaaksedijk en Vlieguitsedijk. Een vertegenwoordiging van de BZZB mocht erbij zijn.

We maakten van de gelegenheid gebruik om nog eens twee voorstellen voor een beter boom- en dijkbeheer onder aandacht van de raad te brengen. In de eerste plaats het idee om een breed bomenoverleg op te zetten, waarin alle partijen die met bomen van doen hebben (ook particulieren) een- of tweemaal per jaar bespreken wat er op bomengebied te gebeuren staat. Onder meer afspraken over de informatievoor-

ziening aan de burger moeten daarbij aan de orde komen. In de tweede plaats een initiatief voor beter en gezamenlijk dijkbeheer. De befaamde (bloem)dijken die een wezenskenmerk van de gemeente Borsele zijn, kunnen niet alle goed onderhouden worden. Met name de particuliere dijken vertonen veel achterstallig onderhoud. Door bezuinigingen werd provinciale steun aan een project om dijken te saneren ingetrokken.

Wij stellen voor om in het kader van het nieuwe Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) een nieuw project uit te voeren waarbij gemeente, dikeigenaren, boeren, Stichting Landschapsverzorging Zeeland, agrarische milieucoöperatie (en andere betrokken partijen) de handen ineen slaan.

Volgens het GLB moet elke boer straks van zijn grond ongeveer 5 tot 7 procent een groene bestemming geven (tegen een vergoeding). Dat mogen ook dijken zijn. Ons idee: stop de vergoeding in één pot en organiseer centraal het dijkenonderhoud.

Tijdens de excursie herinnerde wethouder Jan Zandee (SGP) aan de recente bomenkap. 'Gaan we zo met onze dijken om of kan het beter', vroeg hij zich af. Het antwoord kwam van René Smits, coördinator terreinbeheer Zuid-Nederland van SBNL (organisatie

vervolg pagina 5

Les 4. De dijken die door schapen worden begraasd, lijken wat kenmerkende planten betreft, vooruit te zijn gegaan. Of er gelopen wordt als kudde, of dat de dieren worden ingeschaard, geeft nogal verschil in resultaten. Sinds 2011 worden Zeeuwse melkschappen van schapenboerderij De Schaapskooi ingezet. Een biologisch bedrijf, dat ook het hooi van de dijken (en van graslanden) kan afnemen. De begrazing is intensiever (daardoor beter voor de natuurwaarden) dan ten tijde van stichting Zeeuwse Schaapskudde; de melkschappen kunnen flexibeler worden ingezet. Het werken met deze kudde is nog vrij nieuw, dus houdt Natuurmonumenten de vinger aan de pols hoe een en ander loopt. Voor de veronderstelling dat een schaapskudde van belang is voor de verspreiding van de wollige distel zijn geen bewijzen gevonden. Wel is het nodig op de door schapen begraasde dijken de struweelopslag te verwijderen; dat groen lusten de beesten niet. De begrazing met paarden en koeien verdwijnt langzaam. Geprobeerd wordt die toch in bescheiden omvang te handhaven.

De niet-begraasde dijken worden eenmaal per jaar machinaal gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd. Dat levert niet in alle gevallen goede resultaten op. De beste bloemdijken kunnen beter tweemaal gemaaid worden, de eerste keer zo vroeg mogelijk. Nu wordt ongeveer 30 strekkende kilometer zuidhelling gemaaid, in september en oktober. Een maand eerder beginnen, vanaf 1 augustus, kan een plus opleveren.

Les 5. Waterschap Scheldestromen klepelt de sloten. Wat eruit komt wordt aan de voet van de dijken gedeponeerd. Dat geeft extra meststoffen en soms

rietvorming. Natuurmonumenten probeert dit slootafval zoveel mogelijk af te voeren met het maaisel, desnoods een jaar later.

Les 6. Het neerslaan van stikstof uit de lucht (maar ook vanuit het agrarisch gebied), is evenmin gunstig en werkt de verzuivering en vergrassing zeer in de hand. De bijzondere plantensoorten gaan erdoor achteruit; er is sprake van meer nivellering. Samen met de provincie wordt gekeken naar de toekomstige waarden hiervan en wat dit betekent voor het beheer.

Natuurmonumenten is in elk geval van plan hier volgend jaar metingen aan te verrichten, door experimenteel op bepaalde plekken biomassa (begroeiing) te verzamelen. Dit geeft een indruk van de groei-kracht en de mate van verzuivering.

Les 7. Door samenwerking met (lokale) vrijwilligers kan Natuurmonumenten voor sommige echte bloemdijkplanten als wollige distel en ruige anjer, betere groeiplekken maken. Samen met de KNNV Bevelanden wordt bekeken wat de mogelijkheden zijn.

Conclusie

Hoe de bloemdijken er nu voor staan stemt Natuurmonumenten al met al niet ontevreden. Ook de externe deskundigen vinden dat er goed (beheer)werk verricht wordt. Maar het betekent niet dat er nu achterover geleund kan worden. Actief beheer en verbetering op bepaalde punten blijft noodzaak om de mooie bloemdijken te behouden. De volgende toets is over zes jaar.

MEER AANDACHT VOOR BOOMDIJKEN NODIG

voor particulier en agrarisch natuurbeheer), eigenaar van een aantal dijken in de Zak. Hij vertelde dat SBNL in 1991 de dijken kreeg van Jan den Doelder uit Axel, bomenplanter en houthandelaar. Die hield de bomen in eigendom. Ze vallen onder de regeling snelgroeiend bos en moeten voor 2015 gekapt zijn.

Smits zei dat SBNL over de kap op de Zwaaksedijk en Vlieguitse-dijk pas erg laat op de hoogte werd gesteld. Hij erkende dat de aannemer slordig heeft gewerkt. De coördinator deelde mee dat SBNL van plan is de twee kale dijken over te dragen aan Natuurmonumenten (via een uitruil). Bij volgende kap onder verantwoordelijkheid van SBNL wordt beter gewerkt, beloofde hij. Het gaat dan om de Weltevredendijk, Nieuwe Kraaijertsedijk en Sieguitse-dijk.

Meteen nieuwe bomen aanplanten is minder makkelijk dan het lijkt,

legde Smits uit. Er moet rekening worden gehouden met uitgroei van wortels en freeswerkzaamheden. Nieuwe bomen tussen de stobben aanplanten is lastig. Als eerste wordt door SBNL de Boerendijk herplant.

René Wink van Natuurmonumenten (NM), beheereenheid Schelde, liet weten dat de Zwaaksedijk en Vlieguitse-dijk snel worden herplant en wel met populieren. Hij maakte duidelijk dat NM via de stichting Pysiënt jaarlijks 5 tot 6000 bomen in de Zak snoeit.

Bomen langs wegen moeten jaarlijks worden gecontroleerd. Wink gaf aan dat zoveel mogelijk verschillende soorten bomen worden aangeplant, om zo overal tegelijk kaalslag te voorkomen. Een keus maken wordt steeds moeilijker vanwege ziektes die steeds meer de kop opsteken.

Als particuliere dijk- en boomeigenaar maakte raadslid en fruitteler

Van Hekken duidelijk dat zijn beheeraanpak erop gericht is bomen zo lang mogelijk te laten staan (ook goed om boomgaarden luwte te bieden). Toen door een lokale wervelwind de kruinen uit de bomen op de Zuidpolderdijk waaiden, kapte hij de resten niet en ze groeiden weer uit 'Als ik moet rooien doe ik het in etappes en niet allemaal tegelijk', aldus Van Hekken. Hij onderstreepte dat verscheidenheid in soort en leeftijd zorgt voor een natuurlijker evenwicht.

Gaat er dankzij de excursie wat veranderen in Borsele? Dat is afwachten. Hopelijk zijn de raadsleden zich (nog) meer bewust hoe groot het belang is van goed dijk- en bomenbeheer in Borsele is. Raadslid Krijn van der Maas (CDA) was daarover duidelijk. 'Als je ziet hoe met het prachtige landschap omgegaan wordt – dat doet soms pijn. We moeten nieuwe ellende zien te voorkomen.'

BZZB WINT BEROEP TEGEN ANTI-HAGELKANONNEN

Ja, we zijn uiteraard verheugd over de zeer heldere uitspraak van de rechtbank Middelburg op ons beroep tegen het gebruik van de anti-hagelkanonnen in Borsele. Nee, daarmee is deze langslappende kwestie niet opgelost. Ja, het bestuur van de BZZB houdt vast aan de van meet af aan uitgezette lijn: schieten alleen binnen de regels en na een zorgvuldige belangenafweging. Nee, aan deze gerechtvaardigde wensen is nog altijd niet voldaan.

Het is een uitspraak met een licht bijmaakje. Want naast gelukwensen, waren de reacties in de (sociale) media op onze 'overwinning' niet allemaal positief. Vooral mensen die anoniem reageerden hanteerden wel erg dunne fatsoensnormen. Dat lijkt er tegenwoordig bij te horen. Wij houden ons maar liever aan de feiten. Op onze website www.bzzb.nl hebben we die (onder het kopje actueel) handzaam gerangschikt.

Die feiten zijn dat de rechtbank voor de tweede keer het college van burgemeester en wethouders van Borsele op de vingers heeft getikt. De maatwerkvoorschriften die het college verleende zijn vernietigd. Naar de geluidhinder van één anti-hagelkanon moet nieuw onderzoek worden gedaan. De gemeente moet de BZZB de proceskosten betalen. Bevestigd is dat de gemeente welbewust in strijd met de wet handelde door toestemming voor gebruik van de anti-hagelkanonnen te geven.

Al enkele jaren beroept de gemeente zich op aanpassingen van de regels door het Rijk. De meervoudige kamer van de rechtbank (drie rechters) vindt dat onjuist: je kunt bevoegdheden niet op basis van toekomstige regelgeving claimen. Voor alle duidelijkheid: in 2013 wordt het systeem van maatwerkvoorschriften vervangen door een vergunningstelsel. De wettelijke geluidsnormering blijft echter ongewijzigd. Dus met de huidige techniek kunnen de kanonnen nog steeds niet aan de wettelijke voorschriften voldoen.

De rechtbank heeft ook enkele betekenisvolle opmerkingen gemaakt over de belangenafweging door de gemeente. Zo moet worden meegewogen of de anti-hagelkanonnen ook écht effect hebben. Ook dient te worden nagegaan of er alternatieven zijn voor het voorkomen van hagelschade. Volgens de rechtbank moeten eventuele detectiemogelijkheden voor hagelbuien bij de belangenafweging worden betrokken.

Het accepteren van de uitspraak valt niet iedereen even gemakkelijk. Het Borselse CDA bijvoorbeeld

(altijd vurig pleitbezorger van het schiettuig) hield op de eigen website een peiling met een wel erg suggestieve stelling ('ik heb helemaal geen problemen met de hagelkanonnen'). De bij voorbaat te verwachten uitslag pro-kanonnen werd gepresenteerd als de mening van de inwoners van Borsele. Onzin natuurlijk en wij bedankten dan ook voor de uitnodiging om bij de bekendmaking van de peiling in het gemeentehuis aanwezig te zijn. We houden ons liever met serieuze zaken bezig.

We vinden het jammer dat de CDA-raadsfractie in de achterliggende jaren nimmer de moeite heeft genomen onze zienswijze op het gebruik van de schokgolfgeneratoren te vernemen. Van goede bestuurders mag je toch verwachten dat ze zich willen verdiepen in beide kanten van een medaille. We hebben het CDA laten weten dat de BZZB nog altijd bereid is onze opvattingen inzake de anti-hagelkanonnen te bespreken.

Intussen is er een tiende anti-hagelkanon in procedure gebracht. Begin juli gaf het college van b en w hiervoor maatwerkvoorschriften uit. Omdat er niets veranderd was ten opzichte van eerdere voorschriften tekenden wij daar heel consequent bezwaar tegen aan. Volgens de regels is dat bezwaar behandeld door de commissie bezwaarschriften Borsele. Die volgde de uitspraak van de rechtbank en adviseerde ons bezwaarschrift gegrond te verklaren.

Inmiddels is bekend dat het college van b & w het advies van de commissie bezwaarschriften overneemt, het bezwaar gegrond verklaard en daarmee het besluit herroept.

CULTURELE IDENTITEIT VAN BEGRAAFPLAATSEN DEFINITIEF AFGEPAKT

Met welke bedoeling werd jaren geleden het begraafbeleid op de agenda gezet van de gemeenteraad van Borsele? Zorgen om voldoende begraafruimte op de gemeentelijke begraafplaatsen, of het onderhoud en aanzien ervan, of de afnemende behoefte aan het begraven van nabestaanden of een bezuiniging op kosten? Zeker is, dat het laatste een belangrijke rol speelde, immers er werd gestreefd naar een dekingsgraad, die eerder niet aan de orde was.

Wat de gemeente opgebroken is, is het gebrek aan visie op de toekomst van de begraafplaatsen. Er zijn beslissingen genomen, ze zijn heroverwogen en opnieuw zijn daarna knopen doorgehakt. Ondanks kostenverhogende ombuigingen in de plannen resteren onvrede en vraagtekens. De bemoeienis van nabestaanden en nu van de werkgroepen heeft wel begrip, goodwill, funeraire kennis en een hoop belangrijke gegevens voor de gemeente opgeleverd. Nu

de administratie weer een beetje op orde komt, moet het echter klaar zijn.

Het laatste verzoek van verzamelde werkgroepen begraafplaatsen, BZZB en stichting Dodenakkers gesteund door SLZ is resoluut afgewezen. Een interessante studiedag over natuur, cultureel erfgoed en de sociale geschiedenis van begraafplaatsen leverde opnieuw het verzoek op geen stenen te verwijderen voordat er noodzaak bestaat tot ruiming van graven. De werkgroepen willen de graven verzorgen, maar een resoluut 'nee' van het gemeentebestuur volgde.

In Borsele en Baarland wordt als eerste duidelijk hoe de begraafplaatsen er uit gaan zien. Anders: kaler en aangepakt.

Het verhaal van het dorp verdwijnt en duidelijk wordt welke families voor de graven kunnen en willen betalen. Het gemeentebestuur houdt, net als bij het asfalteren van de paden, vast aan eigen gelijk; maar de houding is wel bijgesteld en veel omzichtiger geworden. Dat is in ieder geval

terecht bereikt door deze burgerbetrokkenheid. Hopelijk werkt dit ook op andere dossiers door! Daadkracht zonder steun van de burgers geeft problemen.

Daarbij, authentieke ongeschonden begraafplaatsen worden zeldzaam en daarom waardevol. Funerair deskundige Leon Bok gaf op de studiedag andermaal aan welke elementen op een begraafplaats historisch of sociaal gezien interessant zijn en aan welke grafmonumenten waarde toegekend kan worden. Lucien Calle (SLZ) deed hetzelfde over bomen en natuurwaarden (zoals stinsenplanten, mossen en korstmossen).

De werkgroepen van Heinkenszand, Ellewoutsdijk, Baarland, Nisse, Nieuwdorp en Oudelande hebben om een jaarlijkse studiedag gevraagd. Zo ontstaat ook meer deskundigheid bij de groepen. Het is te hopen dat samenwerking met de gemeentedielen tot een mooi resultaat kan leiden. Naar ons idee staat een ieder in het veld daar ondertussen wel voor open.

planten die we op de bloem-
dijken kunnen vinden:

Linksboven:
dagkoekoeksbloem

Rechtsboven:
koninginnekruid

Midden:
gewone margriet

Linksonder:
glad parelzaad

Rechtsonder:
harig wilgenroosje

